O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
A.A.Elmurodov
2025-yil “28” 08

O‘ZBEK TILI

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

Kunduzgi ta’lim shakli

Bilim sohasi: 400000 – Biznes, boshqaruv va huquq

Ta’lim sohasi: 410000 – Biznes va boshqaruv

Ta’lim yo‘nalishi: 60410200 – Buxgalteriya hisobi

Samarqand – 2025

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
60410200 – Buxgalteriya hisobi

Fan nomi:	O'zbek tili
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	O'RT 1204
Yil:	2025 - 2026
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	–
Amaliy mashg'ulotlar	60
Laboratoriya mashg'ulotlari	–
Seminar	–
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM) O'zbek tili	
(FM)	Talabalarning o'zbek tilida soha bo'yicha nutqiy kompetentligini oshirish; mutaxassislikka oid og'zaki va yozma nutqida sohaviy terminlarni samarali qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish, talabalar soha bo'yicha egallagan bilimlarni yozma va og'zaki ravishda o'zbek tilida ifoda etish malakalarini takomillashtirish; sohada qo'llanadigan terminlar, asosiy tushunchalar va soha doirasida qo'llanadigan hujjatlarning rasmiylashtirilishini ta'minlash, nutq uslublari, xususan, sohada ilmiy va rasmiy uslub imkoniyatlaridan foydalanish hamda ularni amaliyotga tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.
O'zbek tili fanini o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	O'zbek tilining fonetika, leksikologiya, orfografika, grammatikasiga oid bilimlarga ega bo'lishi kerak.
2.	O'z fikrini og'zaki va yozma tarzda o'zbek tilining grammatik qoidalari me'yorlariga amal qilgan holda mustaqil ifodalay olishi kerak.
3.	Uslubiy qo'llanishlarni bilishi va ulardan to'g'ri foydalana olishi kerak.
Ta'lim natijalari (TN)	
Bilimlar jihatidan:	

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- mohiyatini tushunish;
- bilish, aytib berish;
- tasavvurga ega bo'lish;

e) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- dasturni o'zlashtirmaganlik;
- fanning mohiyatini bilmaslik;
- aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;
- mustaqil fikrlay olmaslik;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa.

O'zbek tili fani o'qituvchilari haqida ma'lumot

Muallif:	**Shaymanova Y.T.** – SamDVMChBU "O'zbek, rus tillari adabiyoti va xorijiy tillar" kafedrasi o'qituvchisi.
E-mail:	yushaymanova@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti O'zbek, rus tillari adabiyoti va xorijiy tillar" kafedrasi
Taqrizchilar:	**D.Jabborova** – SamDU "Istiqlol davri adabiyoti va adabiyot nazariyasi" kafedrasi dotsenti. **M.A.Xalova** – SamDCHTI "Qiyosiy adabiyotshunoslik" kafedrasi dotsenti, DSc.

Mazkur sillabus "O'zbek, rus tillari adabiyoti va xorijiy tillar" kafedrasining 2025-yil 26 08 1 - sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2025-yil 21 08 1 - sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i	Sh.Qurbanov
Kafedra mudiri	S.Ulliyeva
Tuzuvchi	Y.Shaymanova

	tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeini tubdan oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-5850 - son qarori.
7	O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-yanvardagi “O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi atamalar komissiyasining faoliyatini tashkil qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ 40-son qarori.
8	Husanov.N., Husanova M., Xo‘jaqulova R., Yusupov Y. “Iqtisodiyotda texnik yozuv”. T.:“Fan va texnologiya markazi”, 2012. 152 b.
9	Ahmedova M.X., Gayubova K.A. “O‘zbek tili”. T. TATU, “Aloqachi”, 2019.
10	O‘zbek tilining izohli lug‘ati (5 jildli). - Toshkent: O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2005-2008
11	Sohaviy lug‘atlar.
12	Hamidova Sh., Eshniyazova M. O‘zbek tilining sohada qo‘llanishi. Uslubiy qo‘llanma. – Samarqand, 2022.
13	Qarshiboyeva Z., Shaymanova Y., Bozorova G. O‘zbek tilining sohada qo‘llanishi. Uslubiy qo‘llanma. – Samarqand, 2023.
Axborot manbalari	
1	www. kutubxona.uz
2	www. ziyonet.uz
3	www. alishernavoiy.uz
4	http://sahifa.tj/uzbeksko_russkij.aspx
5	https://www.lex.uz
6	http://library.ziyonet.uz

Talabaning O‘zbek tili fani bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- xulosa va qaror qabul qilish;
- ijodiy fikrlay olish;
- mustaqil mushohada yurita olish;
- olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
- mohiyatini tushunish;
- bilish, aytib berish;
- tasavvurga ega bo‘lish.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- mustaqil mushohada yurita olish;
- olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
- mohiyatini tushunish;
- bilish, aytib berish;
- tasavvurga ega bo‘lish.

TN1	O‘zbek tilidagi matnlarni o‘rganish, amalda qo‘llash va tahlil qila bilish, hujjatlarni tayyorlash va yuritishda o‘zbek tilining imlo qoidalariga qat’iy amal qilish haqida tasavvurga ega bo‘lishi kerak;
TN2	O‘zbek tilida matn tuzish, uni tahrir qilish, o‘zbek tilining lug‘at boyligini o‘rganishi lozim;
TN3	Sohaviy hujjatlarni tayyorlash va rasmiylashtirish qonun-qoidalari haqidagi bilimlarga ega bo‘lishi kerak;
TN4	Sohaga oid terminlar va ularning o‘zbek tilidagi imlosi, yasalish usullariga oid bilimlarni egallashi lozim.
Ko‘nikmalar jihatidan:	
TN5	O‘zbek tilining so‘z boyligi imkoniyatlaridan keng foydalangan holda gaplar va matn tuzib, uni tahrir va tahlil qila oladi;
TN6	Sohaga oid matnlarni, ilmiy terminlarni o‘zbek tiliga grammatik va uslubiy xatolarsiz tarjima qila oladi;
TN7	Sohaviy hujjatlarni o‘zbek tilida tuzadi va rasmiylashtira oladi.
O‘zbek tili fanining mazmuni	
Mashg‘ulotlar shakli: amaliy mashg‘ulotlar (A)	
A1	“Davlat tili haqida”gi qonun va uning ijrosi. “O‘zbek tili” fanining maqsadi va vazifasi.
A2	“O‘zbekiston – yagona Vatan”. Grammatika: O‘zbek tilining tovushlar tizimi: unli tovushlar va ularning imlosi.
A3	“Mening universitetim”. Grammatika: O‘zbek tilining tovushlar tizimi: undosh tovushlar va ularning imlosi.
A4	“O‘zbekistonda ishlab chiqarishning rivojlanishi”. Grammatika: O‘zbek tilida bo‘g‘in va uning turlari. Bo‘g‘inga ajratish va ko‘chirish qoidalari.
A5	“Bozor iqtisodiyoti haqida tushuncha”. Grammatika: O‘zbek tilining asosiy imlo qoidalari: asos va qo‘shimchalar imlosi.
A6	“Kasbim – faxrim”. Grammatika: O‘zbek tilining asosiy imlo qoidalari: qo‘shib, ajratib, chiziqcha bilan yozish imlosi.
A7	“O‘zbekistonda turizm sohasi”. Grammatika: O‘zbek tilining asosiy imlo qoidalari: bosh harflar imlosi.
A8	“Iqtidor va mehnat”. Grammatika: Leksikologiya. So‘zning bir va ko‘p ma’noliligi.
A9	“O‘zbekiston iqtisodiyoti tarixi”. Grammatika: Tilning leksik boyligining rivojlanishi: ichki manba va tashqi manba.
A10	“O‘zbekistonda ishlab chiqarish sohalari”. Grammatika: Sinonimlar va ularning turlari: leksik, frazeologik va morfologik sinonimlar.
A11	“Kitob mutolaasi – ma’naviy kamolotga erishish yo‘li”. Grammatika: Tilning paremiologik fondi.
A12	“Bozorda pulning o‘rni”. Grammatika: So‘z yasalishi.

A13	"Xususiy mulk". Grammatika: Mustaqil so'z turkumlari.	
A14	"Inflyatsiya va uning kelib chiqish sabablari". Grammatika: Kelishik qo'shimchalari.	
A15	"Tabiat, inson, salomatlik". Grammatika: Egalik shakllari va son kategoriyasi.	
A16	"Bozor munosabatlari". Grammatika: Fe'llarning tuslanishi.	
A17	"Biznes sohasida talab va taklif tushunchalari". Grammatika: Fe'lning vazifa shakllari.	
A18	"Raqobat nima?". Grammatika: Yordamchi va alohida olingan so'zlar turkumi.	
A19	"Oila – kichik Vatan". Grammatika: So'zlarning bog'lanishi.	
A20	"Vatanparvarlik tuyg'usi". Grammatika: Gapda so'zlar tartibi.	
A21	"O'zbekistonda kredit tizimi". Grammatika: Uyushiq bo'laklarning matnda ishlatilishi.	
A22	"Shaxs ma'naviyati". Grammatika: Undalma va uning uslubiy xususiyatlari.	
A23	"Respublikamizda soliq tizimi". Grammatika: Kiritmalar va ularning uslubiy xususiyatlari.	
A24	"Insoniy sifatlar". Grammatika: Sodda gap va uning turlari.	
A25	"Ona – eng yaqin do'st". Grammatika: Qo'shma gap va uning turlari.	
A26	"So'z sehri". Grammatika: Ko'chirma va o'zlashtirma gaplar.	
A27	"Sog'lom turmush tarzi". Grammatika: Matn va uning turlari.	
A28	"Kelajakka yo'l". Grammatika: Matnni kengaytirish va toraytirish.	
A29	"Tarjimayi hol". Grammatika: Nutq uslublari va uslubiy bo'yoqdorlik.	
A30	"Suhbat odobi". Grammatika: Nutq madaniyati.	
Mashg'ulotlar shakli: Mustaqil ta'lim (MT)		
1	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning "O'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeyini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmonida belgilangan vazifalarning amalda bajarilishi bo'yicha tilshunos va adabiyotshunos olimlarning fikr va mulohazalari bayon etilgan maqolalar bilan tanishish.	2
2	Til va yozuv. "Kirill va lotin alifbosining farqlari" mavzusida material tayyorlash (venna diagramma asosida).	2
3	"Davlat tili va men egallayotgan soha" mavzusida matn yozish	
4	Turli millatlarning urf-odatlari va an'analari mavzusida ijodiy matn tuzish. Turli millat qadriyatlarni konseptual jadval asosida qiyoslash.	2
5	"Yoshlar – innovatsion g'oyalar tashabbuskori" mavzusida ko'rgazmali material tayyorlash.	2
6	Dunyoning mashhur universitetlaridan biri haqida buklet tayyorlash.	2
7	Til va terminologiya. Mutaxassislik atamalari lug'atini yaratish, ular ishtirokida gaplar tuzish.	4
8	Badiiy asar mutolaasi. "Asar taassurotlari" mavzusida esse yozish.	4
9	"Yangi davr adabiyotlari" mavzusida taqdimot tayyorlash.	2
10	Chingiz Aytmatov asarlarida sohaga oid atamalar ishtirok etgan gaplar asosida tarqatma materiallar tayyorlash.	4
11	Sohaga oid ixtiyoriy reklama matnini tahlil va tahrir qilish	2

12	Egallanayotgan soha bo'yicha ilmiy maqola yozish.	4
13	"Mutaxassisning odobi va nutqi" mavzusida dialogik matn yaratish.	2
14	"Alisher Navoiy – o'zbek adabiy tilining asoschisi" mavzusida ko'rgazmali qurol tayyorlash.	2
15	Ish yuritish hujjatlaridan namunalar yozish.	4
16	O'zbekiston Respublikasida faoliyat yuritayotgan vazirliklar nomini o'rganish hamda shu mavzuda insho yozish.	4
17	O'zbek xalq maqollaridan namunalar yozish va yod olish (30 ta	4
18	O'zbek xalq topishmoqlaridan namunalar yozish va yod olish (30 ta).	4
19	"Buyuk ipak yo'li va uning insoniyat tarixidagi o'rni" mavzusida insho yozish.	4
20	"Ibn Sinoning "Tib qonunlari" mavzusida matn yozish.	
Jami:		**60**

Asosiy adabiyotlar

1	Aminov M., Madvaliyev A., Mahkamov N. va boshqalar. Davlat tilida ish yuritish (amaliy qo'llanma) – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
2	Abdurahmonova M., Fattaxova D., Xalmuxammedova U., Inogamova N., Egamberdiyeva N. O'zbek tili (o'quv qo'llanma). – Toshkent: Mumtoz so'z, 2018.
3	Sadinova N. Ish yuritish terminlarining qisqacha izohli lug'ati. Toshkent, 2019.
4	Qarshiboyeva Z. O'zbek tilining sohada qo'llanishi (o'quv qo'llanma) – Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti: Nashr matbaa markazi, 2024.
5	Bozorova G., Shaymanova Y., Qarshiboyeva Z. O'zbek tilining sohada qo'llanishi (o'quv qo'llanma) –Toshkent: Fan ziyosi nashriyoti, 2023.

Qo'shimcha adabiyotlar

1	Mirziyoyev Sh.M. "Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021- yil. – 52 bet.
2	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik – milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021- yil. – 36 bet.
3	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 bet.
4	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696-son Farmoni.
5	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
6	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 21-oktabrdagi "O'zbek